

baptist.dk

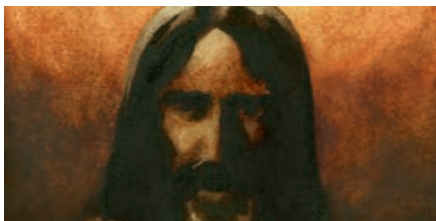
2 2024

Jeg er!

Jeg er!

3 Hvor er din Gud? Hvor kender du Gud fra?

– leder

4 Om at tegne Jesus

– interview med Peter Madsen

7 Hvordan påvirker gudsbilledet vores liv som kristne?

– interview med David Gushee

10 Gud – og kampen om Guds køn og personlige pronominer

– hvilket køn har Gud?

12 Et forvandlet gudsbillede

– om en åndelig rejse

14 Gudsbillede – og menneskesyn

– er det onde Guds vilje?

17 Sådan oplever jeg Gud

– tre præster fortæller

20 Gud er håb og drama

– et portræt af Bibelens Gud

23 Langfredag var hjerteskrædende og tærende

– en påskemeditation

25 En lille glød

– om fornyelsesprocessen
Genstart2025

28 Guds hjælp til vejen frem

– serie af samtaler med nydøbte

29 Genstart2025

29 Navne

30 Når det bliver tydeligt, at det er nu

– portræt af Tine Kragh

32 Hjemme i det fremmede i Sæby

– serie om menigheder

34 Nu kigger de ikke længere ned i jorden

– enlige unge kvinder får tro på sig selv

36 Er der en plads?

– klumme

Udgivet af Baptistkirken i Danmark
Nummer 2, 2024 – 171. årgang

Forsidefoto: David Monje – Unsplash

Udgivelsesdatoer og deadlines

Nr. 3: 12. juli 2024. Deadline 13. maj
Nr. 4: 11. oktober 2024. Deadline 12. august
Nr. 5: 13. december 2024. Deadline 14. oktober

- baptist.dk kan læses på www.baptist.dk.
- følg også bladet på Facebook.
- bladet kan modtages som lydfilet på CD ved henvendelse til Sekretariatet.

Redaktion

Hanne Kiel, ansvarshavende redaktør
tlf. 3190 8190, hanne_kiel@hotmail.com
Jamie Lynn Cunningham
tlf. 6089 1441, jamielynn.cunningham@yahoo.com
Mads Leth
tlf. 2972 7860, lethmads@gmail.com
Lone Møller-Hansen
tlf. 2347 4015, lm-h@outlook.dk
Renathe Zimmermann
tlf. 6165 2656, renathezimmermann@gmail.com
Gitte Elleby, redaktionssekretær
tlf. 2299 0424, gitte@baptistkirken.dk

Oplæser og ansvarlig for lydudgaven: **Ole Engel**

Grafisk design: pedersen & pedersen
Trykkeri: Jørn Thomsen Elbo
Oplag: 2.800

baptist.dk er Baptistkirken i Danmarks kirkeblad og kan sendes til alle med tilknytning til en baptistmenighed.

Artikler er ikke nødvendigvis udtryk for Baptistkirken i Danmarks eller redaktionens holdning. Idéer, artikelforslag og digitale billeder modtages gerne.

Baptistkirken i Danmark

Sekretariatet
Lærdalsgade 7, st.tv., 2300 København S
Tlf. 3259 0708 – mandag-fredag kl. 9-12
E-mail: info@baptistkirken.dk
Hjemmeside: www.baptistkirken.dk

Henvendelse om adresseændring til din lokale menighed. Dødsfald og nye medlemmer indberettes til Sekretariatet.

Gaver til baptist.dk: Kan indbetales på 3201 10042879 eller MobilePay 90519 mærket »baptist.dk«. Gaver er fradragsberettigede efter gældende regler.

Hvem er din Gud? Hvor kender du Gud fra?

»Jeg tror ikke på Gud!« Når de bliver klar over, at jeg er præst, slår mange med det samme fast, at de ikke er interesseret i Gud.

[≡] Hanne Kiel
[📷] David Monje – Unsplash

At jeg er præst, fremprovokerer nu og da bemærkningen: »Jeg tror ikke på Gud!« Det får som regel mig til at spørge: »Hvad er det for en Gud, du ikke tror på?« Når de så skildrer den Gud, de ikke tror på: Ofte en gammel mand med langt hvidt hår, der sidder på en sky – så er mit svar som regel, at det gør jeg heller ikke.

Så kan vi komme videre med den vigtige samtale om, hvem Gud er.

Et væsentligt spørgsmål

Hvem er den Gud, du tror på? Det er et afgørende spørgsmål. For dine forestillinger om Gud farver hele din opfattelse af livet og verden, og dine tanker om Gud er afgørende for, hvordan du ser på dig selv og på andre mennesker.

Hvis din tro tager sit udgangspunkt i skabelsesberetningens ord om, at Gud så, at det var godt, så er *konsekvensen*, at du vil se på dig selv og andre med milde øjne. Tager du derimod afsæt i myten om syndefaldet, så vil overskriften være, at du selv og alle andre er syndere og ramt af Guds vrede.

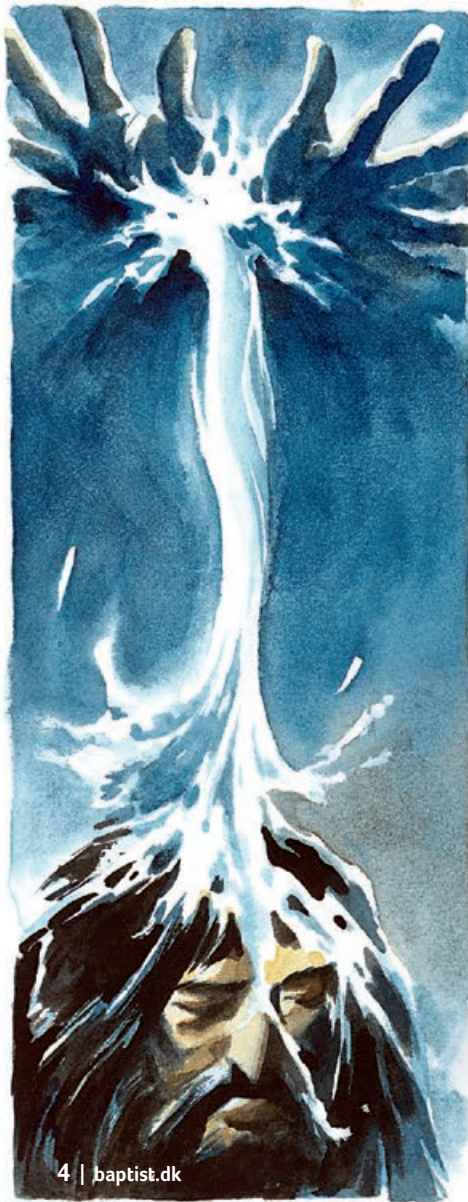
Så hvem er din Gud?

I et spejl, i en gåde

Paulus skriver til menigheden i Korinth, at her i livet ser vi Gud – »som i et spejl«. Vi tænker, at det er jo klart og tydeligt, for vi er vant til kvalitetsspejle, der gengiver præcist, men i antikken var spejle slørede, upræcise og misvisende. Og det er netop Paulus' pointe: Det, vi kan erkende om Gud, er kun brudstykker, men en gang skal vi kende Gud fuldt ud.

Om at tegne Jesus – interview med Peter Madsen

Hvordan er det egentlig at fortolke Jesus gennem tegneseriens talebobleformat? Kan man male Gud i en billedbog?

[☰] Mads Leth
[✍] Peter Madsen
[📷] Mads Leth

1995 udkom tegneserien *Menneskesønnen* om Jesus' liv og død, tegnet og fortalt af Peter Madsen, kendt fra serien *Valhalla* om de nordiske guder. *Menneskesønnen* solgte langt over forventning, men hvordan fortolker man Jesus gennem tegneseriens talebobleformat? Og er der ikke et urimeligt spænd fra at tegne nordiske guder til treenigheden?

At tegne Gud

»Jeg har faktisk ikke tegnet Gud ret mange steder. Det bliver nemt en totempæl, hvor billedet tager for meget over«, fortæller Peter Madsen, mens han bladrer i *Urhistorien*, som er hans nyeste udgivelse for Bibelselskabet. »I *Urhistorien* kunne jeg ikke slippe uden om. Gud er mægtig og kan have mange skikkelser: Dommer, pottemager, gartner alt efter hvor man læser i Bibelen«, fortsætter han fra sofaen i den lyse tegnestue, som ud over et stort tegnebord rummer reoler fyldt med bøger og tegneserier.

»Kombinationen af tekst og tegning har altid fascineret mig. De befrugter hinanden og fortæller en ny historie«, fortæller Peter Madsen. Forlaget *Interpresse* kontaktede gymnasieeleven Peter Madsen og tilbød ham at tegne *Valhalla*. De ville gerne lave noget på

»Jeg har faktisk ikke tegnet Gud ret mange steder. Det bliver nemt en totempæl.«

dansk om nordisk mytologi. »Jeg opfattede ikke tegning som et erhverv, så jeg læste medicin og kom langt i studiet, før jeg fandt ud af, jeg skulle en anden vej.«

Samarbejde med Bibelselskabet

I 1990 – to år før udgivelse af ny autoriseret bibeloversættelse – spurgte Bibelselskabet, om han ville lave en tegneseriebibel. Efter betænkningstid sagde han ja til at tage fat på det, der var vigtigst for ham: Evangelierne. »Jeg ville ikke tegne i Valhallastil, for stilen bør underlægge sig historien«, forklarer Peter Madsen. Han fik frie hænder til både at tegne og fortælle, så han begyndte med at læse hele Bibelen og lave research. Efter tre år udkom *Menneskesønnen*. Salget gik godt, så samarbejdet med Bibelselskabet fortsatte, og det næste projekt blev Jobs bog. »Det er en spændende fortælling, for den griber fat i teodicéproblemet, og det bliver man aldrig træt af at spekulere over«, forklarer Peter Madsen. Det blev til *Historien om Job*, en billedbog i ekspresionistisk stil.

Højtiderne

I 2003 udkom *Signes Jul*, skrevet i samarbejde med Johannes Møllehave. Efterfølgende rejste Madsen og Møllehave på studietur til Israel for at researche til en bog om påske. »Påskan er en omfattende fortælling om død, opstandelse og store spørgsmål«, forklarer Peter Madsen, mens han henter *Rejsen til Jerusalem* på en reol i tegnestuen. Peter bladrer og viser smukke illustrationer af Løveporten, Tempelpladsen og Grædemuren. Stilen i bogen er helt anderledes.

»Efter påskan manglede jeg pinsen«, fortæller Peter. »*Rejsen til Jerusalem* var en proces på godt og vel fem år, men pinsen tog mig ti år at komme omkring«. *Vingeslag* udkom i 2018, og Peter viser bogen, mens han begejstret udpeger billeder og forklarer handlingen. Bogen er regulær tegneseriestil: »Hvor julen er et digt, påskan den store episke fortælling, så er →

» På nogle billeder er Jesus muskuløs og magtfuld, andre steder er han spinkel og skrøbelig – en krykhusar. «

→ pinsen blot et øjebliksbillede, hvor verden får fylde, og det kunne jeg kun få til at fungere, hvis jeg lod billederne tale. Det er netop det, tegneserien er god til. Jeg ville jo pine Helligånden fuldstændigt ud af projektet med alle mine ord.«

Begyndelsen på det hele

Det nyeste projekt *Urhistorien* omhandler de første kapitler i Bibelen. »Da jeg dykkede ned i teksterne, blev jeg vildt fascineret. Jeg tog begge skabelsesberetninger med, og den første skabelsesfortælling er malet i billedbogsstil, hvorimod den anden er traditionel tegneseriestil. Kain og Abel er malet med en nedtonet farvepalet, og beretningen om Noa er lavet som blyantstegninger farvelagt på computer.«

Der ligger mange overvejelser bag vekslen mellem stilarter. *Urhistorien* afsluttes med Babelstårnet malet i gouache-stil, der giver en malerisk effekt. »Det er en fantastisk fortælling«, siger Peter Madsen. »Babelstårnet er mere end et tårn. Det er en totalitær ideologi og fejlagtig tro på, at vi som mennesker kan alt. Vi bygger stadig babelstårne i dag.«

Hvordan ser Jesus ud?

I forhold til *Menneskesønnen* arbejdede Peter Madsen med forskellige versioner af Jesus.

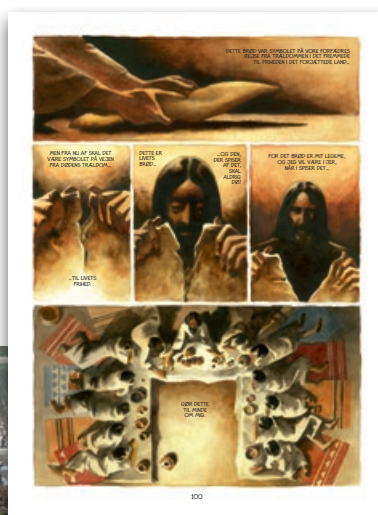
Han endte med at læne sig op ad traditionen: Halvlangt hår, kroget næse og mørk i huden, for det foregår i Mellemøsten. »Jeg ville gerne undgå en Tarzanfigur«, siger han med et smil. »Nogle syntes, det var et ulideligt glansbillede, og han var hæsleg, andre at han mindede om Loke fra Valhalla, og en kvinde fra det engelske bibelselskab sagde til mig, at jeg godt kunne glemme at udgive bogen der, fordi min Jesus lignede Judas. Det gode ved tegneserier er, at man kan variere udtrykket. På nogle bil-

leder er Jesus muskuløs og magtfuld, andre steder er han spinkel og skrøbelig – en krykhusar. Et sted er han mild og kærlig og andre steder næsten splittergal.«

Bibelen og Valhalla

Mange har spurgt ham, hvordan man både kan lave tegneserier om Bibelen og om nordiske guder, trolde og jætter. »Der er måske ikke så langt fra det ene til det andet«, siger Peter Madsen. »Der er mange sandheder og moralere gemt i nordisk mytologi, og flere historier har fællestræk med Det Gamle Testamente. Grundtvig skrev en del om nordisk mytologi, og når det var godt nok for ham, så går det nok også an for mig«, smiler Peter Madsen som afslutning på interviewet siddende ved det store tegnebord.

Læs hele interviewet på www.baptist.dk

Hvordan påvirker gudsbilledet vores liv som kristne?

Påvirker vores opfattelse af Gud andre områder af livet? Interview med David Gushee, der underviste på årets præstekonvent.

[☰] [🗨️] Hanne Kiel

»Vores billeder af Gud er varierede og for det meste udtalte, og vi har dem mange steder fra. Forskellige forestillinger om Gud kan føre til meget forskellige former for spiritualitet og etik. Hvis vi fx har særligt fokus på Gud som dommer og Guds vrede over synd, fører det til en kristen tro med fokus på lydighed overfor Gud i angst for evig straf. Eller måske mere aktuelt: Guds vrede over menneskers synd fordrer, at vi tror på Jesus Kristus, og det vil frelse os fra vores synder. Og hvis vi ikke kan det, er evig straf konsekvensen.«

Hvis vi tænker på Gud som kærlighed ....

»Gud er aktiv kærlighed, der søger at redde mennesket. Gud er ikke imod os, men for os

»Hele gudsbilledets bredde er i dag aktuelt – blot i forskellige kirkeretninger.«

og med os, og Gud søger en relation til hvert enkelt menneske. Guds vilje for os er god. Det motiverer mennesket til at reagere med kærlighed og tillid. Det er den Gud, som Jesus skildrer for os.

Gud har også forventninger til os. Verden tilhører Gud, og Gud reagerer med smerte og sorg, når vi gør oprør og synder imod Gud og hinanden. Men Gud har besluttet at møde os med kærlighed og invitere os tilbage i fællesskabet. Jesus kommer med invitationen: Vend tilbage til Gud. Den kærlighed fra Gud demonstrerede Jesus i alt, hvad han gjorde, hele vejen til korset.«

Den vrede Gud

»Traditionerne fra især den lutherske og den reformerte reformation lægger vægt på Guds vrede. I den evangelikale bevægelse er budskabet snarere: »Menneskeheden har et problem med synd. Den adskiller os fra Gud. Guds svar er Kristus. Tro på Jesus og omvend dig; bliv døbt og lev for ham.« Truslen om hel-

vede er langt mindre udtalt i den evangelikale bevægelse end i fundamentalismen, men den evangelikale bevægelse har sin rod i fundamentalisme. Også i dag har nogle fokus på den vrede Gud, men hele gudsbilledets bredde er i dag aktuelt – blot i forskellige kirkeretninger.«

Gud – den store terapeut

»I det moderne samfund er billedet af Gud som den store terapeut langt mere udbredt. Gud ses som ansvarlig for, at du har det godt og er glad. Samfundets fokus på terapi, →

»» I det moderne samfund er billedet af Gud som den store terapeut langt mere udbredt. ««

→ selvudvikling og heling er flyttet ind i troen og påvirker vores opfattelse af Gud.«

– *Hvad er konsekvensen af det gudsbillede, når mennesket oplever alvorlig modgang? Hvad er løsningen?*

»Mere terapi, mere coaching, mere selvhjælp. Selv om det terapeutiske gudsbillede er at foretrække fremfor skræmmebilledet af den frygtindgydende dommer, er det billede af Gud farligt for den kristne etik, fordi »Gud den store terapeut« er uden moralske standarder og kun har til opgave at sørge for, at du er glad.«

Gud møder os i andre mennesker

»Den Gud, som Jesus forkynder, bekymrer sig om retfærdighed i livet her og ikke kun i livet efter døden. Gud kalder mennesker til at engagere sig i arbejde for retfærdighed i verden. Den Gud, Jesus proklamerer, søger partnere i arbejdet for Guds rige. Gud er ikke kun højt ophøjet og styrer alting, men Gud reagerer på lidelse og uretfærdighed i verden ved at kalde mennesker til at samarbejde med sig på en retfærdig verden.«

– *Dermed siger du, at Gud møder os gennem andre mennesker?*

»Ikke kun gennem andre mennesker, men hovedsageligt! Gud skaber relationer til mennesker for at frelse verden. Gud er ikke kun

over os. Gud deltager sammen med os og ønsker, at vi lægger krop til Guds arbejde i verden. Gud er ophøjet over verden, men også til stede i livet, og Gud involverer mennesker i arbejdet på frelsen – så langt som vi er villige til det.«

Hvor er Gud, når verden lider?

– *Kan eller vil Gud sætte sin vilje igennem uden mennesket?*

»Jeg tror ikke på, at Gud gennemtrumfer sin vilje på tværs af mennesket. Medmindre Herren kommer igen, kan jeg ikke forestille mig, at Gud skaber fred i Gaza uden menneskelige samarbejdspartnere. Det klassiske spørgsmål om Guds evne eller vilje til at gribe ind, når verden lider, er ikke et spørgsmål om, at Gud ikke kan, eller at Gud er ligeglad med verdens lidelse. Gud har taget en beslutning om sin politik: At respektere menneskets frie vilje og holde os ansvarlige for vores handlinger – og så må Gud få mest muligt ud af vores anstrengelser og fællesskabet med os. Jeg skrev disputats om holocaust, og når mennesker spørger: »Hvor er Gud?«, lyder Guds svar: »Hvor er du?« – tror jeg.«

Den lidende Gud

»Da en lille dreng hænger døende i galgen i Auschwitz, spørger folk: »Hvor er Gud?« Nogle besvarer spørgsmålet med ordene: »Han er her – han hænger i galgen.« Det er vanskeligt at afvise tanken om den lidende Gud som en del af teologien, når vores Gud dør på korset. Gud absorberer verdens lidelse.«

»Korsfæstelsen er et udtømmeligt mysterium, der kan ses fra mange vinkler. En af dem er denne: Gud sendte sin søn Jesus til verden for at frelse os – og vi reagerede ved at slå ham ihjel. Gud reagerede på vores reaktion ved at rejse Jesus af døden. Guds vilje var verdens frelse.

Hvis man ser på korsfæstelsen som soning af synden, så opfatter jeg det ikke som en vred Gud, der dræber sin søn, for at han kan bære en oprørs verdens synd, men som Gud, der triumferer over en oprørs verdens synd ved at rejse Jesus af døden.«

David Gushee

- amerikansk baptistpræst og teolog, der formulerer en nutidig kristen etik
- underviser på Mercer University i etik
- tilknyttet IBTS (baptistpræsternes videreuddannelse) i Amsterdam som ekstern forsker og underviser
- læs et mere udførligt interview på www.baptist.dk/teologi eller hør samtalen på engelsk samme sted

»» Gud er aktiv kærlighed, der søger at redde mennesket. ««

»... og så må Gud få mest muligt ud af vores anstrengelser og fællesskabet med os.«

Gud – og kampen om Guds køn og personlige pronominer

Vi har alle brug for at kunne spejle os i det, vi kalder Gud. Det giver et problem i de monoteistiske religioner, for hvilket køn har Gud?

» Jesus er født som menneske og omtales i Det Nye Testamente som en dreng eller mand. «

[≡] Britta Kornholt, cand.theol., lektor på Københavns Professionshøjskole
[📷] Ben White og Thomas Vitali – Unsplash

Alle polyteistiske religioner har både mandlige og kvindelige guder, hvor det mandlige handler om krig og magtkamp, og det kvindelige har fokus på familie, frugtbarhed og fred. I de monoteistiske religioner findes der kun én Gud, så her opstår der et problem med repræsentationen, når vi gerne vil spejle os i Gud, for hvilket køn har Gud?

Religioner spejler kulturen

Det er umuligt at tale om religion uden at tale om kultur. Religioner tager form efter den kulturelle kontekst, de er blevet til i, og den sammenhæng, de udspiller sig i. Derfor er Gud traditionelt blevet omtalt med maskuline stedord og som et maskulint fænomen i både jødedom og kristendom. Og patriarkalske samfundsmønstre har været den virkelighed, forfatterne og redaktørerne har levet i og oplevet sig selv som en del af. Kvindens plads i de fortidige tekster er entydigt i familien, hvori mod mandens domæne er det offentlige rum, hvor der skal handles og træffes beslutninger.

Hvad kan moderne mennesker kalde Gud?

Da jeg blev ordineret i Lyngby Baptistkirke i 1995, var der forud for ordinationen et offentligt ordinationsråd, hvor jeg skulle gøre rede for mit kald og min teologi. Her delte jeg min undren over, at vi har så travlt med at reducere Gud og begrænse menneskers forestillinger af Gud til en personificeret farskikkelse. Jeg vil ikke beklikke, at det for de gammeltestamentlige redaktører har været et pædagogisk fif at betegne Gud som en maskulin farfigur. Der skulle et billede til, som var velkendt, og det blev altså det patriarkalske overhoved i en familie.

Som præst begyndte jeg ofte den store kirkebøn: »Kære Gud, vor himmelske far og mor«. I dag siger jeg: »Gud, vore himmelske forældre« eller slet og ret »Kære Gud«. Fordi kirkebønnen bedes på vegne af hele menigheden, ønsker jeg at bede, så de fleste kirkegængere oplever sig inkluderet i bønnen.

Jeg er stadig optaget af at gøre bibellæsere opmærksomme på det patriarkalske fundament, som de bibelske tekster har, og hvordan det har smittet af på teksterne. Jeg har mødt mennesker, der har overlevet ved troen på en kærlig far, fordi deres jordiske far udøvede både psykisk og fysisk vold. Jeg har mødt mennesker, der har fået kvalme i kirken af at høre Gud omtalt som en almægtig far, fordi deres eget billede af en far spærrede for det positive farbillede.

Gud er ikke begrænset af den menneskelige forståelse af køn. I mit teologiske univers kan

»Jeg undgår at sige han/ham om Gud – for det får det guddommelige til at skrumpes for mig.«

»Gud er ikke begrænset af den menneskelige forståelse af køn.«

vi ikke binde Gud fast til binære køns kategorier, men vi må slippe Gud løs af de snærende bånd – og derved slipper vi også mennesker fri til at gribe og begribe Gud.

Jeg undgår at sige *han/ham* om Gud – for det får det guddommelige til at skrumpes for mig. Jeg kunne heller ikke drømme om at sige *hun/hende, hen/høn, de/dem*, for det vil også gøre Gud mindre. For mig er Gud det alle-kønnede og ikke-kønnede, der ligger udenfor den menneskelige erfarings grænser.

Jesus er en mand

Anderledes forholder det sig med Jesus. Han er født som menneske og omtales i Det Nye Testamente som en dreng eller mand. I lyset af den oplysning om Guds søns køn, forsøger jeg at forstå hans handlinger i det første århundredes middelhavskultur. Bibelen er fuld af eksempler på, at Jesus bryder med normerne og insisterer på at være sammen med dem, de andre ikke anser for ligeværdige. Når disciplene forsøger at holde kvinder og børn væk, irettesætter han dem. Disciplene repræsenterer den patriarkalske dagsorden, mens Jesus repræsenterer et brud med den.

Helligånden?

Hvad så med Helligånden? Hvilket køn har den tredje del af den treenige Gud? Det har tilsyneladende været svært at forklare, hvad Helligånden er for en størrelse, så derfor findes der i både Det Gamle og Det Nye Testamente en række symboler og billeder, der beskriver Helligånden – fx ild, vind, åndedræt, due og verdensfornuft (logos). Helligånden er ofte blevet tillagt såkaldte klassiske kvindelige egenskaber: Det sensitive, indfølelse, kærlige og nærværende, og er derfor blevet udråbt til at repræsentere det feminine aspekt af Gud. Jeg vil heller ikke begrænse Helligånden med menneskelige koncepter om køn. Det græske ord for Helligånd er i øvrigt *pneuma agio*, der er grammatisk intetkøn.

Læs en længere udgave af artiklen på www.baptist.dk.

Et forvandlet gudsbillede

Søren Sjøberg fik en gudsåbenbaring som lille dreng. Efter en ansættelse i folkekirken og 11 år i Jehovas Vidner er han blevet glad for Helligånden – i baptistkirken.

[ ] [ ] Lone Møller-Hansen

»Jeg var seks-otte år, og det var en stjerneklar juledag. Jeg stod udenfor og så op på himlen, en kæmpe stor måne fascinerede mig. Og jeg sagde til en fætter: »Hvem tror du, der lavede den her kugle, vi står på, og den lysende kugle på himlen?« Jeg var fyldt af glæde. Men jeg blev gjort til grin. Ingen i min familie var troende, de svovlede og bandede. Jeg var meget alene med min tro. Hver aften bad jeg Fadervor. Jeg havde lært nogle salmer i skolen, og det blev en besættelse for mig, at jeg skulle nå at synge dem, inden jeg faldt i søvn. Men jeg nåede aldrig dem alle sammen, og troede, at Gud så var sur på mig. En dag fortalte jeg om min pine til min mor. »Du ved jo godt, at Gud tilgiver alt«, sagde hun. Hun havde hverken før eller siden talt om Gud. Jeg ved ikke, hvor det kom fra.«

Søren Sjøberg fortæller om sin lange åndelige rejse, der jo egentlig begyndte godt. Men

»Midt i sit eget kaos kunne han opleve en uforklarlig fred.«

han havde ingen at tale om tro med, selvom kristendomsundervisningen i skolen var de bedste timer. I 1977 mødte han baptistpræsten Chresten Eskildsen på Bornholm og inviterede ham med hjem. Men hans daværende kone modsatte sig kontakten, så det blev ikke til mere.

Fred midt i kaos

Siden da har han været ansat i Folkekirken som graver og kirketjener, men i ingen af kirkerne oplevede han reel bibelundervisning. Han fik derimod store åndelige oplevelser, når han efter klokkeringningen gik alene ind i kirken og var stille dér. Midt i sit eget kaos kunne han opleve en uforklarlig fred. Nu véd han, at det var Helligånden, han mødte, men der var ingen til at fortælle ham om den treenige Gud.

»Gud svigtede mig aldrig. Når jeg blev alt for udsvævende med fest og ballade – jeg har været gift tre gange – har Helligånden talt til mig og mindet mig om min ungdoms kærlighed til ham«, fortæller han. »På et tidspunkt begyndte jeg at gå den spiritistiske vej med tarotkort. Da begyndte dæmoniske, mærkelige ting at ske, fordi jeg åbnede sindet for dem. Men det var, som om Gud beskyttede mig, og tog det

»Mit gudsbillede nu er den treenige Gud. Jeg forstår stadig ikke, hvordan det fungerer.«

væk, der kunne have skadet mig. Jeg havde stadig en hang til, at ting kunne erstatte Gud. Et lille træ Kors blandt andet. Men det blev simpelthen væk!«

Søren Sjøberg oplevede det, som om Gud sagde: »OK, du vil ikke søge de rigtige steder, men du har brug for bibelundervisning«. Og så mødte han Lotte, som er vokset op i Jehovas Vidner, og han blev et meget aktivt medlem dér.

Jehovas Vidner

»Jeg lærte min Bibel at kende hos Jehovas Vidner. Dér fik jeg åndelig oplæring. Men Jesus var ikke en del af Gud. Hverken i min folkekirke-tid eller ved Jehovas Vidner. Og Helligånden var ikke-eksisterende. Så sagde Gud, at jeg skulle flytte mig, og jeg begyndte at komme i Baptistkirken i Rønne. Det var svært for mig med korset i glasmosaikkerne. Man brugte ikke korset i Jehovas Vidner. Jesus blev ikke

korsfæstet, men fæstet til en pæl. Korset var »vederstyggeligt«. Jeg fik også en reaktion på nadveren i Baptistkirken. Jeg bad Gud fortælle mig, om jeg måtte tage nadver. Hos Jehovas Vidner måtte kun de 144.000 »tage af symbolerne«. Jeg fik meget konkret at vide, at det var OK. Jeg faldt hurtigt for lovsangen, den påvirkede mig intenst følelsesmæssigt«.

Søren Sjøberg lutter: »Lotte har respekteret, at jeg er skiftet fra Jehovas Vidner til Baptistkirken og den kristne tro. Det betyder meget for mig. Så mit gudsbillede nu er den treenige Gud. Jeg forstår stadig ikke, hvordan det fungerer. Men jeg accepterer, at det er sådan, det er. Jeg tvivler aldrig på Guds eksistens, men jeg kan ikke forstå, hvorfor han ikke gør noget ved al den lidelse, der er på jorden. Han svarer på bøn, men ofte ikke sådan som jeg gerne vil have det«.

»Gud beskyttede mig og tog det væk, der kunne have skadet mig.«

Gudsbillede – og menneskesyn

Hvordan er det muligt at tro på en Gud, der er almægtig,
god og retfærdig – også i en verden præget af krig og ondskab?

» Gud har sagt nej til det
onde, men det onde er stadig en
realitet. «

[≡] Johannes Aakjær Steenbuch
[📷] Fahad Pgd og Thomas Koukas
– Unsplash

»» Gud virker ikke gennem rå magt,
men gennem afmagt. ««

Spørgsmålet, om hvordan Gud kan være god, retfærdig og almægtig, når så meget ondt sker i verden, dukker naturligt op, når vi konfronteres med nyheder om krig, men problemet er langt fra nyt. Også oldtidens kristne måtte bakke med troen på Guds godhed i mødet med verdens ondskab. De kristne var jævnlige udsat for forfølgelser, de blev kastet for løverne, og det må have ført til grublerier over, hvordan den gode Gud kunne tillade den slags.

Problemet, som sidenhen kendes som *theodicé*-problemet, formuleres ofte som et abstrakt spørgsmål om, hvordan Gud både kan være god og almægtig, når der nu findes ondt. Det er dog næppe et spørgsmål, der kan besvares rent rationelt og filosofisk. Kun ved at tage omvejen ad evangeliet om Jesus' død og opstandelse for os, kan vi forholde os til det onde og samtidig tro på, at Gud er god.

Hvad er det onde?

Det handler om gudsbillede, men også om menneskesyn. En række såkaldt »gnostiske« bevægelser hævdede i oldkirken, at den materielle verden var skabt af en ond og udelig skabergud. Verden er derfor også ond, mente de. Frelse betyder at blive udfriet af verden, kroppen er et fængsel, som sjælen skal udfries af. Kristne teologer var uenige. Irenæus (ca. 125-202) og Teofilus (død ca. 185) gjorde det klart, at Gud har skabt verden god, og ikke ud af en ond materie. Vi kan derfor med glæde se frem til kødets opstandelse, for kroppen er ikke et fængsel for sjælen.

Origenes (ca. 185-253) insisterede også på, at Gud er god, ligesom verden er skabt god. Det onde kommer fra mennesket, der har vendt sig væk fra Gud. Synd betyder fremmedgørelse fra Gud, der fører det onde med sig. Gud har skabt mennesket godt, men givet os mulighed for at vælge det onde. Det onde må derimod være »intet«. Det onde er fraværet af det gode, det er ikke et selvstændigt princip,

men snylter på det gode. Det onde er med andre ord ødelæggelse af Guds gode skaberværk, brudte relationer, manglende tillid og uvilje til at tage imod livet som en gave.

Det onde er som sådan ikke Guds vilje, mente Origenes, men Gud kan bruge det onde til at opdrage mennesker. Gud lader mennesker mærke syndens konsekvenser, for at de kan erkende behovet for Gud. Gud straffer ikke for straffens skyld, men altid kun for at opdrage og frelse. Det skurrer måske nok i moderne ører, der er vant til en anden pædagogik, men pointen er god nok, for det onde er begrænset, mens kun det gode varer evigt. Målet er altings genoprettelse, hvor alle bliver frelst. Når enden er god, er alting godt.

I Jesus går det op

Når vi spørger, hvordan en god og retfærdig Gud kan tillade ondskab i verden, er det ikke til at komme uden om evangeliet. Det er så meget sagt, at Gud tillader det onde, for korset er Guds »Nej!« til alt ondt. Der er masser af →

»» Det onde er fraværet af det gode,
det er ikke et selvstændigt princip,
men snylter på det gode. ««

Johannes Aakjær Steenbuch

- medlem af *Teologisk Forum* i Baptistkirken
- ph.d. i patristik, studiet af kirkefædrene, og cand.mag. i filosofi
- tilhører Baptistkirken Bornholm

»» Vi kan kun ville og gøre det gode med Guds hjælp. ««

→ ondt i verden, men i sin død og opstandelse har Jesus overvundet det onde. Vi er forsonede med Gud én gang for alle, selvom vi stadig kan leve på den løgn, at det ikke er tilfældet.

Det er også en tankegang, der findes i oldkirken. Athanasius (ca. 296-373) insisterede på, at Gud nu engang har indrettet verden sådan, at menneskets synd fører døden med sig. Det er der ikke noget at gøre ved, for Gud er retfærdig. Gud er også god og gør derfor det, der skal til for at frelse mennesket. Guds Ord tager selv syndens konsekvenser på sig ved at blive menneske og dø på vores vegne. Guds godhed og retfærdighed går på korset op i en højere enhed.

Gregor af Nyssa (ca. 335-395) er inde på noget lignende. Skal Guds retfærdighed, almagt og godhed gå op i en højere enhed, må frelsen udfolde sig historisk. Guds godhed kommer til udtryk i hans vilje til at frelse mennesker. Guds retfærdighed i, at han er villig til at betale den pris, som mennesket skylder døden på grund af sin synd. Guds magt kommer til udtryk i

livets sejr over døden. Gud virker ikke gennem rå magt, men gennem afmagt. Derfor er det stadig muligt for mennesket at vende sig væk fra Gud.

Syndens vilkår

Da Romerriget blev invaderet af barbarer, blev spørgsmålet aktuelt igen. Det var måske en fornemmelse af krise, der gav Augustin (354-430) et pessimistisk syn på mennesket. Synden er et grundvilkår i menneskelivet, og det vil sige, at vi ikke formår at frelse os selv. Vi kan kun ville og gøre det gode med Guds hjælp. Gud har sagt nej til det onde, men det onde er stadig en realitet. Vi kan ikke udrydde alt ondt af menneskelivet, men risikerer at gøre det hele meget værre, hvis vi tror, vi kan skabe det perfekte menneske eller det perfekte samfund.

Det minder os om, at vi stadig har brug for Gud. De mange forsøg på at forklare det onde rationelt, kommer til kort. Forsøget på at give en tilfredsstillende forklaring, der kan få os

til at acceptere det onde, er vel nærmest en undvigemanøvre. Det nærmer sig ansvarsfraskrivelse at ville forklare det onde med et ondt princip i verden, fx en mytologisk størrelse som »djævelen«. Det er at lægge ansvaret for det onde fra sig.

Kun ved at holde fast i evangeliet om Jesus' død og opstandelse for os, er det muligt at se det onde i øjnene og samtidig tro på, at Gud er god og retfærdig.

»» Korset er Guds »Nej!« til alt ondt. ««

Sådan oplever jeg Gud

Tre præster fra hver sin menighed fik stillet opgaven: »Beskriv din personlige erfaring med Gud«. Det har de gjort. Her er deres beretninger.

Mit gudsbillede er Jesus Kristus

Kristian Bonde-Nielsen er præst i Købnerkirken på Amager.

[☰] Kristian Bonde-Nielsen

Mit første møde med kristen musik, som ikke var salmesang, fik jeg, da min værelseskammerat på efterskolen spurgte: »Kender du DC Talk? De er faktisk meget gode, selvom de er kristne!« Min værelseskammerat var efter eget udsagn meget lidt kristen, men alligevel syntes han, jeg skulle høre sangen »Jesus Freak«.

Og selvom sangen har sine musikalske og teologiske begrænsninger, så har det slået mig, hvor meget godt, der er i den titel. At være kristen er først og fremmest at være en efterfølger af Jesus – at være en Jesus freak – og det er blevet essentielt for mig, at et sundt gudsbillede tager sit udgangspunkt i Jesus Kristus.

»Jeg tror, at Jesus er den perfekte teologi.«

Jesus er nøglen til gudsbilledet

Det lyder måske banalt, at gudsbilledet tager sit udgangspunkt i Jesus, og det er det sådan set også. Men igennem den kristne historie er der alligevel blevet tegnet et billede af Gud, som ikke altid rimer særlig meget på Jesus. Gennem min egen trosvandring opdager jeg mere og mere, hvordan Jesus er nøglen til et

billede af Gud, der er værd at tro på. Jeg tror, at Jesus er den perfekte teologi. Mere end teologiske læresætninger og regnestykker, så er det Jesus Kristus, som er udgangspunktet for alt i den kristne tro.

Jesus' fødsel lærer os, at Gud inkarnerer sig i vores verden, for at vi kan se Ham ansigt til ansigt. Gud er ikke oppe i himlen, men herude på jorden sammen med os. Jesus' liv lærer os, at Guds hjerte er genoprettelse af mennesker, relationer og samfund. Jesus er radikalt inviterende og inkluderende overfor alle dem, som samfundet har dømt ude, og Jesus er i evig kamp mod alle destruktive kræfter i vores verden. Jesus' død viser os, at selv når vi vender Gud ryggen, går Han trofast kærlighedens vej for os. Og Jesus' opstandelse viser os, at der er håb for alt og alle i den her verden, og at hverken døden eller ondskaben eller mørket får det sidste ord. Det gør derimod Guds kærlighed!

Jeg tror, at Jesus er den perfekte teologi, og derfor er mit gudsbillede mere end noget andet en spejling af, hvordan Jesus Kristus viser, at Gud er.

Mit personlige forhold til den treenige Gud

Kent Abildskov er præst i Ringsted Frikirke.

[≡] Kent Abildskov

At beskrive, hvordan jeg oplever Gud, tænkte jeg, var en skøn opgave, som var let at forholde sig til. Men min konklusion er, at spørgsmålet er større og dybere, end blot at give et par eksempler på, hvordan Gud har hjulpet mig i givne situationer.

Kun et menneske

Jeg ved, at Gud elsker mig, men Han elsker ikke alle mine handlinger. Jeg er jo kun et menneske på godt og ondt, og derfor stræber jeg efter at have Gud med i alt, hvad jeg foretager mig. Det betyder ikke, at jeg er i konstant bøn, eller at jeg ikke kan slå en lille prut, uden at min Far i himlen siger: »Okay! Men jeg takker Ham, når ting lykkes for mig, og jeg takker Ham i svære situationer, fordi jeg ved, at Han hjælper mig igennem, når stormen er værst.

Jeg forsøger også at huske på, at jeg ikke altid får det, som jeg beder om, fordi Han ved bedst, og jeg har givet Ham lov til at være ledestjernen i mit liv. Når jeg står i en situa-

» Gud har jo udvalgt mig. Det er ikke mig, der har udvalgt Gud. «

tion, hvor jeg skal træffe en beslutning eller foretage et valg, søger jeg altid Helligåndens inspiration og vejledning, fordi jeg ønsker at have Gud med.

Guds valg

Gud har jo udvalgt mig. Det er ikke mig, der har udvalgt Gud, men jeg var blot i stand til

at høre Ham kalde, dengang jeg fik mit første møde med Jesus. Jeg lukkede døren op og tog imod Jesus i mit hjerte og sind og bekendte Ham som Herre og frelser i mit liv. Det betyder nu, at jeg har en kærlig Far, som jeg kan komme til, når livet er hårdt, eller jeg har dummet mig. Jeg har den bedste læremester, der vejleder mig hver eneste dag. Jesus er den mest klippefaste bror, som altid vil tale min sag og kæmpe mine kampe, og Han er den bedste ven, som jeg kan grine og græde sammen med, som aldrig vil tale dårligt om mig. Det er mit personlige forhold til den treenige Gud.

En svingom med Jesus

Maria Bendtsen er præst i Frikirken i Sæby.

[≡] Maria Bendtsen

Mit gudsbillede beskrives bedst ved at fortælle om den dag, da Jesus bød mig op til dans, og jeg fik lov at opleve et øjeblik med stor inderlighed, omsorg, styrke, enhed og fred.

Dansen med Jesus

Trods træthed gav jeg mig til at bede, og der midt i bønnen stod Jesus foran mig og sagde: »Skal vi danse?« Forbløffet fandt jeg mig selv oprejst med udbredte arme for at træde op på hans fødder og lukke mig selv ind i en dans. Vippende fra fod til fod, gav Jesus mig oplevelsen af at gemme mig ind til hans brystkasse som en kærlighedsdans.

Jeg kiggede ud og så, at der var engle rundt om os. De var i krig, men kæmpede og beskyttede os. Så vidste jeg, at intet ondt kunne

»Jeg var et elsket barn, der blev mødt af himlen.«

ramme mig. Jeg var et elsket barn, der blev mødt af himlen. Mange års vandring med Jesus og søgen efter svar på, hvem *jeg* er, og hvem *Han* er, fik et nyt perspektiv.

I dansen fandt jeg fortællingen om tyven på korset ved siden af Jesus. Han var uværdig, uelsket, uønsket og uden håb, men i et kig til siden fra sin dødsdans på korset fandt han livet, håbet, troen, retfærdiggørelsen og løftet om himlen. Døden mistede sin brod. Øjeblikket med englenes kamp blev en lektion

for mig om trygt at kunne læne mig tilbage i Guds arme i visheden om, at Han véd alt og ser alt i mit liv.

Træd ind i dansen

At kende Gud Faderen, sønnen Jesus og Helligånden er en dans i livet, der svinger frem og tilbage. Den er et udtryk af både magtesløshed og sejr, og i hver dans lærer jeg nyt om Ham og om mig selv. Jesus er vejen, sandheden og livet, ingen kommer til Faderen uden ved Ham. Jesus bliver min danseinvitation med Faderen, og gennem den bliver mit billede, af hvem jeg er, og hvem Han er, helt klart. Guds tronsal er vores mål. Det er der, dansen sker. Vi er inviteret ind, og vores himmelske far står klar til at tage os i sine arme og lade dansen begynde.

Fald så ind i dansen hos din Far, og lad Ham svinge dig rundt i sin tronsal.

Gud er

håb

og

drama

Gud er synlig i skabelsen, i Jesus Kristus og i relationen til andre mennesker, skriver bibelteologen Raymond Jensen.

»Gud kan og skal ikke forsøges rummet i en fysisk genstand.

Gud er ånd.«

[ ] Raymond Jensen

[ ] Tobias Rademacher og Igdoon Primus – Unsplash

Som kristne tror vi på den åbenbarede Gud, som Gud har vist os sig selv gennem Kristus: »Lovet være Gud, vor Herre Jesu Kristi fader, som i sin store barmhjertighed har genfødt os til et levende håb ved Jesu Kristi opstandelse fra de døde«. ¹ Gud er vores Herre, Jesus Kristus

er Guds søn, og ved Helligåndens indgriben begriber vi det og er derved genfødt til et levende håb. Et håb, der er dybt forbundet med virkelighedens verden, som den ser ud.

Guds ord i Bibelen er et levende og dynamisk skrift. Det giver os udholdenhed og trøst, så vi kan fastholde håbet og give trøst og håb videre til andre mennesker i handling.² Der er fire aktører i Bibelens gudsbillede: din næste, Helligånden, Sønnen og Skaberens. Gud er synlig i skabelsen, i Jesus Kristus og i relationen til andre mennesker.

Drama

Det er dramatisk, hvis man begærer at møde Gud direkte. Jakob forsøger at fastholde Gud efter sine familiestridigheder. Han siger til Gud: »Jeg slipper dig ikke, før du velsigner mig.«³ Han bliver belønnet for sin udholdenhed, men det koster ham hans førlighed.

Også Moses opsøger Gud i skaberens skikkelse og møder ham ved en brændende busk. Gud advarer Moses og siger: »Du må ikke komme nærmere«, og vi læser, at Moses skjuler sit ansigt, for han tør ikke se Gud.⁴

Gud er ånd og ild

Gud kan og skal ikke forsøges rummet i en fysisk genstand. Gud er ånd. Afguder er åndløse.⁵ Vi kan ikke gemme Guds ånd eller Gud selv i en skattekiste for at holde på ånden eller gemme Gud til dårlige tider! Vi skal ikke grave gaven ned. Jesus fortæller lignelsen om de betroede talenter.⁶ Her erfarer vi, at troens og frelsens gave ikke skal graves ned i baghaven. Ilden bliver kvalt, hvis der kastes jord på den. Ilden skal brænde frit og have lys og ilt. Ilden

bringer lys i mørket og varme i kulden. Netop det er ildens væsen. Netop det er åndens væsen. Den skal deles og gives videre.

Gudserfaringer

I 1. Johannesbrev står der: »Gud er kærlighed«. Hermed forstår vi, at Gud ikke er en genstand; Gud er det, som binder os sammen som mennesker! Gennem Jesus Kristus ser vi kærligheden udlevet, og gennem vores søstre og brødre kan vi – ved Helligåndens hjælp – få gudserfaringer, når vi oplever at være knyttet til hinanden, at elske hinanden. Gud viser os sit ansigt i Kristus og i vores næste.

Venlige øjne

*I kærlighed ser vi Guds ansigt
i andre mennesker.
»Endnu ser vi i et spejl,
i en gåde,
men da skal vi se ansigt til ansigt.«⁷*

*Vi ser aldrig Guds ansigt direkte.
Han forbliver skjult.
Vi afkoder hans spor i kosmos –
i de fjerneste galakser
og i de mindste atomer.
Vi oplever i alt en central orden,
men vi ser den ikke ansigt til ansigt.*

*Men når vi forsoner os
med et menneske,
så lyser den op.
Så må vi sige –
som Jakob til sin bror:
»Du har jo taget venligt imod mig.
At se dig var som at se Guds ansigt.«⁸*

»Der er fire aktører i Bibelens gudsbillede: din næste, Helligånden, Sønnen og Skaberens.«

Vi danner ikke Gud

I relationen til Gud er vi den modtagende part. Der forlanges ikke pilgrimsfærd eller detektivisk søgen efter Gud. Vi inviteres i stedet til at modtage. Kærligheden består ikke i, at vi elsker Gud. Det er ikke os, der danner Gud gennem vores kærlighedsgerninger eller ofre. Det er Gud, der elsker os først.⁹ Det har uendelig betydning. Den franske tænker Jean-Luc Marion siger: »Det første spørgsmål for et menneske bør ikke være, hvad jeg tænker, og hvad jeg ved. Heller ikke hvem jeg er, eller hvad jeg kan. Vi har glemt det dybeste spørgsmål, nemlig: Er der nogen, der elsker mig?«¹⁰

Gud er rummelig

Gud er der først og sidst i vores liv. Vi er elskede fra første fløjt af Vorherre. Gud omfavner os i evighed i evangeliet om Jesus Kristus. Jesus afslører Guds kærlighed til mennesker: »Mens vi stadig var tyranniseret af vores selvoptagethed, →

»Gud er det, som binder os sammen som mennesker!«

→ døde Kristus for os. Der er næppe nogen, der vil gå i døden for et menneske, der opfører sig, som man skal ... Men Gud viser os sin kærlighed ved, at Kristus døde for os, selv om vi gjorde oprør mod ham.«¹¹

Paulus siger, at Gud er »stor nok til at rumme alle dem, der kalder ham »Herre«.¹²

I Kristus kommer Gud helt ind under huden på os og rører vores hjerte: »Gud siger ikke til os: »Tag op til himlen«, for at vi skal hente

Kristus med ned, eller: »Tag ned til dødsriget«, for at vi skal hente Kristus tilbage fra de døde. Til gengæld siger han: »Mit ord er tæt på dig, for det er i din mund og dit hjerte.« Det betyder, at du skal sige ja til, at Jesus er vores herre, og tro på, at Gud lod ham stå op fra de døde, for så vil du blive frelst.«¹³

Raymond Jensen

- foredragsholder
- cand.theol. og tidligere præst i Silkeborg, Karmelkirken i Aalborg og Østhimmerland
- medarbejder på oversættelsen af Det Nye Testamente til Bibelen 2020

» Gud er der først og sidst i vores liv. Vi er elskede fra første fløjt af Vorherre. «

*Du skjuler dig i lyset
du gådefulde Gud,
dog kender vi din vilje:
at vi skal leve ud
den kærlighed, der strømmer
imod os dag for dag,
og lægger det, du ønsker,
i vore hjerteslag.*

*Du viste os dit ansigt,
da Kristus gik på jord,
vi så dig i hans øjne,
vi så, han satte spor.
Han kunne le og græde,
han kunne blive vred,
han kæmpede og tilgav,
han var din kærlighed.*

*Du viser os dit ansigt
i dem, som vi får kær,
når deres øjne lyser,
forstår vi, du er nær.
Når kærligheden flammer,
så vi af ét kun ved,
da aner vi din gåde,
dit savn, din kærlighed.*

*Så giv os af dit mod til
at være stærk og svag,
at elske dem, du elsker
og aldrig bære nag,
at tåle alt og håbe,
at tro og holde ud,
at være ét for andre
og ét i dig, vor Gud.*

*Når vi engang må slippe
det liv, vi elsker her,
lys da for os i mørket,
så vi med glæde ser,
at alle gåder løses,
og smerten klinger ud,
når vi kan se dit ansigt
og kende dig, vor Gud.¹⁴*

» I relationen til Gud er vi den modtagende part. «

1: 1. Petersbrev kap. 1, vers 3. 2: Romerbrevet kap. 15, vers 4-5. 3: 1. Mosebog kap. 32, vers 25-33. 4: 2. Mosebog kap. 3, vers 1-6. 5: Jeremias Bog kap. 10, vers 14. 6: Matthæusevangeliet kap. 25, vers 14-30. 7: 1. Korintherbrev kap. 13, vers 12. 8: 1. Mosebog kap. 33, vers 10b (Bibelen 2020). 9: 1. Johannesbrev kap. 4, vers 9-16. 10: Reformation, 95 nye teser, side 14-15, Aarhus Universitetsforlag 2017. 11: Romerbrevet kap. 5, vers 6-8 (Bibelen 2020). 12: Romerbrevet kap. 10, vers 12 (Bibelen 2020). 13: Romerbrevet kap. 10, vers 6-9 (Bibelen 2020). 14: Holger Lissner 1997, 2011.

Langfredag var hjerteskrærende og tærende

Henning Aardestrups billede af Jesus' korsnedtagelse er her udgangspunkt for refleksion over korsnedtagelse og opstandelse.

[≡] Raymond Jensen

[✍] Henning Aardestrup

[📷] May-Britt Vestergaard Knudsen

Henning Aardestrup har malet et billede af Jesus' korsnedtagelse. Det hænger på mit kontor. Og jeg ser hen på det fra mit skrivebord.

»Langfredag var hjerteskrærende og tærende.«

For nogen tid siden holdt jeg foredrag for en menighed i Nørre Aaby på Fyn. På opslagstavlen i sognehuset læste jeg vers, som kommende konfirmander havde skrevet over lidelseshistorien i forbindelse med Jesus' tilfangetagelse og død.

En ung dreng havde om Langfredag skrevet nogle vers, hvoraf én linje rørte og ramte mig. Han skrev: »Langfredag var hjerteskrærende og tærende.«

Langfredag korsfæstes Jesus. Hans gravlæggelse er godt bevidnet i Det Nye Testamente. Josef af Arimatæa får tilladelse hos Pilatus til at tage Jesus' lig ned fra korset og begrave det. Han lagde det i en klippegrav, som hverken Markus- eller Johannesevangeliet nævner skulle være hans egen. Johannesevangeliet nævner også, at der var endnu en ven, som bistod Josef af Arimatæa med Jesus' gravlæggelse. →

»Jesus insisterede på at være sandhed og lys, også selv om lyset skar magthaverne i øjnene.«

» Langfredag var nederlagets døgn for de mennesker, der havde knyttet deres skæbne til Jesus. «

→ Det var Nikodemus. Han havde taget duftolie med, som det er skik hos jøderne ved begravelse.

Håb og nederlag

I forbindelse med et folketingsvalg, hvor Socialdemokratiet havde lidt et sviende nederlag, sagde politikeren Mogens Lykketoft: »Sejren har mange fædre; nederlaget er forældreløst«. Langfredag var nederlagets døgn for de mennesker, der havde knyttet deres skæbne til Jesus. Da Jesus trådte i karakter efter sin dåb, havde han vakt håb; der var tændt et lys. Mange mennesker havde samlet sig om ham, hver med deres smerte, hver med deres krænkelser og savn, og hver med deres forventning til, hvordan Jesus skulle benytte sin magt til deres fordel:

›Jesus vil give mig rigdom, han er min ven.«

›Jesus vil give mig sundhed, han er min ven.«

›Jesus vil give mig magt over andre, for han er min ven.«

Jesus var ›ånden i flasken«. Flere håbede på at kunne styre og tøjle hans åbenlyse autoritet til egen fordel. Problemet var bare, at Jesus ikke lod sig styre. Han ville ikke lytte til fornuft. I sin sidste tid var han tørnet direkte imod afgrunden. Han nægtede at være smart og diplomatisk; han insisterede på at være sandhed og lys, også selv om lyset skar magthaverne i øjnene. Han insisterede på at være sand Gud. Kunne ikke nøjes med at være sandt menneske.

Det er klart, at de, der havde verdslig magt, ikke kunne finde sig i det. Det ville jo betyde, at en opkomling, en Hr. ingenting, ville være over konge og kejser. Nej, han skulle dø, og mange af Jesus' venner så i øjnene, at nederlagets time var nær, så de forsvandt i mængden. Man måtte hytte sig selv og sine egne.

»Korsnedtagelse og opstandelse« – Henning Aardestrups billede af Jesus' korsnedtagelse.

De trådte til

Men der var nogen, der blev tilbage. Jesus havde venner. Også i nederlagets stund. Blide hænder løftede ham ned fra korset. Uden håb og uden forventning om belønning trådte de til og tog vare på Jesus' lig.

Der er noget, der er større end det at hytte sit skind. Det er stort at gøre sin pligt og følge sin overbevisning også i den mørkeste time, for der er lyset allervigtigst.

En lille glød

BaptistKirken har sat gang i en fornyelsesproces. Gennem 2024 skriver Lasse Åbom om de tanker og værdier, der præger processen, og deler ud af de oplevelser, han har i samtalen om fremtidens kirke.

[≡] Lasse Åbom, baptistpræst i Aarhus og proceskonsulent i BaptistKirken
[📷] Kollage Ole Steen Pedersen

I efteråret fandt jeg mig selv siddende til det første af en række mødedøgn, vi har planlagt i BaptistKirkens ledelse. På Landskonferencen sidste sommer blev jeg valgt ind i ledelsen sammen med to andre nye medlemmer. Jeg var egentlig ret overrasket over at befinde mig dér. Helt ærligt må jeg sige, at jeg havde opgivet Baptistkirken i Danmark. Jeg har slået mig gevaldigt på arbejdet i kirken, og de seneste næsten ti år har jeg ikke blandet mig

» Her kunne vi tale tro og ikke vedtægter. «

synderligt – jeg troede ikke rigtig på projektet og kastede i stedet mit engagement i min lokale menighed. Det var som om alting, der havde med Baptistkirken i Danmark at gøre, var besværligt, konfliktfyldt og aldrig rigtig virkede alligevel. Lidt som at sidde til en familiefest, hvor deltagerne i grunden ikke rigtig brød sig om hinanden, og alle vil helst være alle andre steder, så det hele bliver lidt akavet. Jeg manglede gnisten, gejsten og glæden.

Gammel kærlighed

Sådan en gnist kan forsvinde af mange grunde. Forholdet til det store fællesskab i kirken kan blive problematisk, eller det kan gå i stå. Det kan blive overdøvet af alt det andet, der fylder i livet, eller det kan lige så stille bare dø ud. Nogle gange er det bare nemmere at tage familien med til Gardasøen om sommeren end på Sommerstævne på Lindeneborg. Gammel kærlighed ruster aldrig, siger man – men →

» Kirken er aldrig kun en grå
upersonlig masse, men er rigtige
levende mennesker.«

→ nogle gange har kærligheden også brug for at blive støvet af og antændt for at flamme op igen. I årene kort før jeg blev valgt ind i ledelsen, var der noget, der forandrede sig for mig. Særligt to oplevelser blev vigtige på min vej til at finde gnisten for BaptistKirken igen.

For nogle år siden blev jeg en del af et nyt projekt, vi kaldte BASIS. Det er en teologisk grunduddannelse for alle de engagerede frivillige, der holder hjulene i gang i menigheder over hele landet. Sammen med de nysgerrige medstuderende mødte jeg en oprigtighed og en kærlighed til fællesskabet, der i høj grad fik mig til at gentænke mit eget forhold til kirken. Her kunne vi tale tro og ikke vedtægter. Her kunne vi være nysgerrige og trygt stille de spørgsmål, der egentlig betyder noget, og lige så stille kunne jeg mærke, at hjertet igen begyndte at banke for det at være kirke sammen. Gejsten og glæden vendte tilbage.

Den anden oplevelse kom, da en ven fra kirken opsøgte mig og ud af det blå sagde noget i retning af: »Jeg har været med i nogle

sammenhænge, hvor vi ikke har talt særlig pænt om dig og din tro. Faktisk har vi bagtalt dig rigtig meget, og det vil jeg gerne sige undskyld for.« Det kom helt bag på mig, da han sagde det, for jeg vidste slet ikke, vi havde en konflikt, og jeg syntes ikke, jeg havde noget at kritisere ham for. Men oplevelsen og hans oprigtige undskyldning rørte noget i mig, og gamle sår begyndte at blive helet. Vi fik en god og lang snak om, hvad der var sket, og det blev klart for mig, hvordan en del af mit forhold til kirken også var blevet forment af gamle konflikter og frygt for, hvad andre gjorde, tænkte eller sagde om mig.

Min historie – vores historie

Jeg begynder med min egen historie – ikke fordi den er noget særligt eller skal fremhæves, men fordi jeg tror, mange har eller har haft det lidt ligesom mig. Af forskellige grunde kan vi komme på afstand af det hele, og kirken kan synes som en grå masse, det kan være svært at forholde sig til. Måske er vi endda blevet såret af nogen eller noget i forløbet, og det har bragt os på endnu større afstand. Eller måske er vi forblevet engagerede i kirken, men vi har tabt meningen af syne. Men når vi bliver mindet om, at kirken aldrig kun er en grå upersonlig masse, men er rigtige levende mennesker ligesom mine medstuderende og min ven, der søgte forsoning, så sker

der noget med os. Når vi ser hinanden i øjnene igen, lytter til hinandens historier og passion, deler vores spørgsmål og søger at forsones os med hinanden, så skaber vi grobund for, at gnisten kan fænge.

En flamme bliver til flere

Nu sad jeg så der omkring bordet sammen med de andre i ledelsen. Min historie om, hvorfor jeg sad der, blandede sig med de andres, og der skete noget nyt imellem os, mens vi lyttede til hinanden. Jeg kunne se det i deres øjne, da vi begyndte at dele drømme, tanker og idéer. Vi fortalte om, hvad vi brændte for, og vi insisterede sammen på, at kirke er mere end dagsordner, budgetter, udvalg og landskonferencer. Kirke er først og fremmest mennesker, der er blevet grebet af noget, der er langt større end os selv. Fællesskaber, som har erfaret, at nåde, kærlighed og forsoning er langt stærkere end andre redskaber til at håndtere livet. En bevægelse, der har mødt en levende Gud, og som brænder for at bære den gnist videre ud i verden.

» Gamle sår begyndte at blive
helet.«

» Kirke er først og fremmest
mennesker, der er blevet grebet
af noget, der er langt større
end os selv.«

Videre herfra

Derfor er jeg med, og derfor har jeg engageret mig i Genstart2025. Jeg tror, vi har brug for at lytte til hinanden og genopbygge tilliden til hinanden, til Gud og til os selv. Genstarten kan ikke løse alle problemer, men vi er nødt til at begynde et sted. I BaptistKirkens ledelse har vi besluttet at begynde her – og vi håber, du vil være med.

Guds hjælp til vejen frem

Dåben har for Rasmus Ibsen, 18 år, altid været en vished, og den 26. november 2023 var tiden inde.

[≡] Renathe Zimmermann

[📷] Bent L. Hansen

Rasmus er vokset op i kirken og har gode minder fra dengang, han som lille løb rundt i kirken eller var sammen med sin far til familiespejd, og da han sammen med Jeppe og Noah gik i kristendomsklasse.

Rasmus fortæller, at de seneste år har været svære år for ham og familien. Det har blandt andet haft den konsekvens, at han måtte gå ud af gymnasiet efter et halvt år og tage et arbejde. Og han er ikke kommet i kirken igen de seneste år. Det har været svært, fordi Rasmus har forbundet kirken med sin far.

I det efterfølgende halve år var Rasmus fokuseret på at få hjælp til at finde sin vej blandt andet af familie, af venner og af en psykolog, og Rasmus er overbevist om, at Gud var og er der og hjælper igennem de svære tider. Med

bøn og bibellæsning oplevede Rasmus, at forbindelsen til Gud blev mere åben. Han følte sig trøstet og opmuntret, og han er kommet til at se lysere på livet og stå ved, hvem han er. I sommer begyndte han på HF og er glad for sit nye liv med gode venner: »Nu har jeg fået det bedre. Tiden var inde til at blive døbt. Jeg ville gerne vise andre, at jeg tror på Gud. Jeg har det godt indeni.«

Tid til se fremad

Det blev en dejlig dag i Tølløse Baptistkirke, hvor han sammen med Jeppe og Noah blev

»Tiden var inde til at blive døbt. Jeg ville gerne vise andre, at jeg tror på Gud. Jeg har det godt indeni.«

»Det er jo en stor ting i mit liv og naturligt for mig at fortælle om min tro.«

døbt. Rasmus går med et kors og har fortalt om sin tro og beslutning i skolen og har fået god opbakning: »Det er jo en stor ting i mit liv og naturligt for mig at fortælle om min tro.«

På spørgsmålet om, hvad fremtiden mon bringer, kan Rasmus ikke forestille sig andet end, at han vil holde sig tæt til Jesus: »Mit mål er at komme mere i kirken igen. Jeg var der til jul, og det var fint«, og så drømmer han om at blive folkeskolelærer: »Jeg har haft nogle dårlige lærere i folkeskolen, hvor jeg tænkte, at jeg kunne gøre det bedre.«

Genstart2025

Samtalen bringes ud i menighederne.

[≡] Lasse Åbom, baptistpræst i Aarhus og proceskonsulent i BaptistKirken

Fornylsesprocessen Genstart2025 omfatter mange ting frem mod synoden i pinsen 2025. Et af de helt store mål er, at samtalen bringes helt ud i menighederne, så det ikke kun er noget, der foregår på nationale møder. »Samtalen, om hvordan vi er kirke, og hvilken vej vi går sammen, er så vigtig, at den skal udspringe af menighedernes eget liv og den samtale, der foregår dér.«

Derfor er planen, at der til august bliver

udsendt et materiale med oplæg, der kan bruges i små-grupper eller samtale-aftner i kirken. Materialet bygger på synodens grundlæggende tema om den vej, vi går ad sammen. »Vi skal undersøge de retninger troen kalder os til at bevæge os i«, fortæller Lasse Åbom. »Tro er aldrig en fastlåst stilstand, men det er at blive bevæget af Gud og af det, Gud gør i os og i verden. Det skal vi undersøge sammen frem mod synoden i 2025. Jeg glæder mig til at se de mange forskellige måder, materialet og tankerne bag vil blive brugt og forhåbentlig bringe frugt i menighederne.«

Navne

Døde

Brovst

Niels Peter Christensen, født 03.04.1936, døbt 31.05.1953 i Østervrå, døde 02.02.2024
Inga Elisabeth Jacobsen, født 15.04.1946, optaget 22.02.2015 i Brovst, døde 09.02.2024

Frederikshavn

Alice Gunhilda Groth, født 17.06.1927, døbt 14.09.1947 i Sindal, døde 10.01.2024
Helga Madsen, født 23.01.1939, døbt 10.12.1952, døde 29.02.2024

Korskirken, Herlev

Willy Schall, født 24.01.1929, døbt 28.03.1948 i Kristuskirken, døde 27.12.2023
Karen-Inge Brandsmark, født 03.03.1945, døbt 03.09.1961 i Fredskirken, døde 19.01.2024
Birgit Christensen, født 23.09.1931, døbt 08.05.1949 på Bornholm, døde 25.01.2024

Kløvermarkskirken, Holbæk

Ingeborg Nielsen-Breining, f. 06.01.1939, døbt 28.06.1953 i Saltum, døde 21.01.2024

Odense

Allan Uhre Knudsen, født 03.02.1960, døbt 15.03.2015 i Odense, døde 08.01.2024

Jørn Møller Sandbæk, født 14.03.1970, døbt 22.04.1984 i Århus, døde 08.01.2024
Birthe Tove Krabek Lenskjold, født 27.05.1933, optaget 08.11.2015 i Odense, døde 10.01.2024

Pandrup

Kirsten Jensen, født 29.06.1939, døbt 06.04.1958 i Brovst, døde 01.02.2024

Karmelkirken, Aalborg

Henny Madsen, født 31.01.1929, døbt 10.09.1944 i Thisted, døde 26.09.2023

Når det bliver tydeligt, at **det er nu**

Tine Kragh har flere gange takket nej til at træde ind i BaptistKirkens ledelse. På Landskonference 2023 var det anderledes. Hun fik tunnelsyn og vidste, at det var nu.

[☰] Renathe Zimmermann
[📷] Peter Klarskov Christensen

Tine Kragh er vokset op i Østervrå og kom til tro i Vrå Baptistkirke via spejderarbejdet, et tværkirkeligt kor samt en præsentation af de grønne, røde og blå nådegaver. Siden har hun været i Vrå. Hun stiftede familie med Anders og har nu fire børn mellem 25 og 17 år.

Tine er folkeskolelærer, og har udover det været meget aktiv med især ledelsesmæssige opgaver i kirken. »Lederansvar, facilitering og undervisning begejstrer mig, og der har været rig mulighed for at øve sig og udvikle de områder i spejderkorpset og i menigheden. Det giver så megen mening at prøve at iværksætte indholdsrige rammer, aktiviteter og oplevelser for folk til Guds ære.«¹

»Nu er jeg en kranssekagefigur, men jeg holder tråde i menighedens meget selvkvørende udvalg. Vi har fået en sekretær, som laver dagsordener og indkaldelser, for jeg er ikke så organiseret, og det er en stor hjælp.« Da deres tidligere præst gik på pension, blev Tine frikøbt en dag om ugen i et år for at være koordinator. Nu hjælper hun det nye præstepar

godt i gang. En sidegevinst er, at Tine nemmere kan mødes med ledelsen en hverdag.

Til spørgsmålet om svagheder smiler Tine og henviser til ikke at være så organiseret, men også til at være meget diplomatisk. »Jeg vil helst være gode venner med alle, og det er ikke altid hensigtsmæssigt ikke at sige præcis det, jeg tænker.«

Tilbageblik – hvorfor ikke før?

»Måske troede jeg ikke helt på projektet. BaptistKirken er en mastodont med mange led i alle processer. Den åndelige del har oftest været nedtonet, og jeg har brug for en bedre balance.« Tine har et stort hjerte for de unge og har været meget tvivlende overfor, hvilken kirke der skulle overlades til næste generation. »De unge søger grænser og rammer, mens den mere modne generation kan se, at der er mange gråzoner. Det er svært at finde en mellemvej uden at falde i grøften.«

»Den åndelige del har oftest været nedtonet, og jeg har brug for en bedre balance.«

Fremtiden

Tine Kragh trådte ind i ledelsen, fordi hun oplevede en vilje og en ny indsigt i, at der skulle en genstart til at sikre BaptistKirkens overlevelse.

»Vi har ikke fundet de vises sten endnu. Vi har gode møder, og vi indhenter viden og undersøger både eget og andres kirkesamfund.« Især var Tine glad for det andet møde i genstartsprocessen, hvor ledelsen havde fokus på arbejdet med børn, unge og unge familier.² Hun syntes særlig godt om Søren Østergaards billede med den australske fårehyrde, der kunne holde styr på mange tusinde får på et kæmpe areal. »Vi skal ikke sætte hegn, men grave vandhuller.«

Hvordan får vi skabt vandhullerne?

»Jeg får ikke så let selv ideer, men i samtalen kan de dukke op.« En gang havde Tine et syn, hvor alle præster mødtes på kontoret med deres madpakker: »Jeg tror, vi er nødt til at arbejde mere sammen. De unge gør det bedre end os, men har meget brug for ægte voksne, der kender dem og ser dem.«

Bøn er en væsentlig del af forberedelsen og

»» Det giver så megen mening at prøve at iværksætte indholdsrigge rammer, aktiviteter og oplevelser for folk til Guds ære. ««

efterbearbejdningen af møderne, og derudover mener Tine, at hun bidrager i processen med det, hun er og står for: »Jeg er jo ikke skriftklog, men jeg har en bredde på mit kristensyn, som jeg mener er vigtig at have med, når vi skal se fremad.« Tine tror, der er håb for fremtiden, især efter sidste møde. De unge kan noget selv.

Genstart2025 er en spændende proces, hvor Tine Kragh trods sin store erfaring føler sig som nybegynder på nogle områder, men på andre måder har meget at bidrage med. Tine får energi ved relationer og holder sig engageret ved at tale med mange kloge og kærlige mennesker – og ved at tage på stille-retræte: »Jeg forsøger at drikke af kilden!«

1 baptist.dk nr. 4, 2023

2 Læs artiklen om mødet: <https://baptist.dk/genstart-2025-med-fokus-paa-boern-og-unge/>

Hjemme i det fremmede i Sæby

[☰] [📷] Jamie Lynn Cunningham

Denne kolde søndag i januar byder på tomme gader og butikslokaler i Sæby. Nær det lukkede Danish Crown slagteri finder man på torvet kirkebygningen fra 1940. Rigtig mange flygtningefamilier fra Myanmar fandt både arbejde og et kirkehjem i Sæby tilbage i '00erne.

De var fremmede overfor både hinanden og det danske samfund i starten, og chin var deres fællessprog – dansk er nemlig tredje eller fjerde sprog for flere, efter engelsk og deres oprindelige lokale sprog. Menigheden blev selvstændig i 2006, og trods slagteriets lukning sidste år er de ca. 240 i alt med børn. De omkring 150 medlemmer føler så stærkt et familiebånd i menigheden, at Sæby er hjem nu. Kun enkelte er flyttet for at finde nyt arbejde.

Ny ledelse

Kirkesalen har hvide vægge og røde kors samt sorte stole med rødt betræk. Omkring 80-90 sorthårede børn, unge og voksne kommer hver søndag. Stort set alle er under tres år. Mange bærer pænt festtøj – nogle med de

» De omkring 150 medlemmer føler så stærkt et familiebånd i menigheden, at Sæby er hjem nu. «

»» De var fremmede overfor både hinanden og det danske samfund i starten. ««

karakteristiske multifarvede mønstre med diamant-former og zigzaglinjer på deres jakker, tørklæder, tasker eller nederdele. Nadverbordet er dækket af et hvidt lagen med rødt kors, og første række er særlig indrettet til de mange ansvarlige for dagens gudstjeneste.

NCC-gudstjenesten på chinsproget denne særlige søndag byder ansvarlige velkommen på nye ledelsesposter. Der er valg hver andet år, og det er velset, at man prøver så mange roller som muligt over mange år. For eksempel kan man sidde som udvalgsformand, næstformand, sekretær, sekretærassistent eller kasserer, og der er mange udvalg til kvindenetværket, børn, unge, medier og musik. Hyppig rotation giver gerne plads til fornyelse, men med respekt for kontinuitet og tradition.

Menighedens selvbestemmelse

Det moderne lys- og lydudstyr holder takt med to rutinerede præster. Dagens program lyser på skærmen og præsenteres af mødelederen. Den kvindelige præst er entusiastisk under sin prædiken, og den sorte præstekjole og stola med røde broderede kors følger hendes bevægelser. Jeg bliver hurtigt mindet om, at Ånden er uafhængig af sprog, format og tradition.

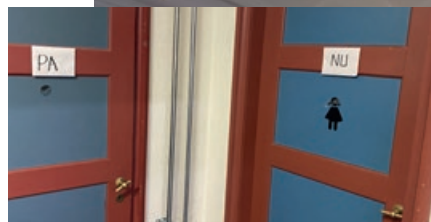
Både stemmeføring på chin og gudstjenesten følger nogle usynlige bølger, som alle i salen er vant til at ride. Rigtig mange kvinder og mænd bliver hyldet og velsignet til deres kommende tjeneste, mens andre takkes formelt. For det er de enkelte medlemmer, der holder menigheden i gang trods modgang i byen. Et hav af medlemmer skiftes nemlig hver søndag til at bidrage til gudstjenesten i form af

bøn, musik, tekstlæsning med mere. Og der er fokus på ungdommens kollektive fremtid.

Kulturforskel

Det er netop meget vigtigt, at alle, inklusive børnene, oplever, at de jævnlig er en aktiv del af gudstjenestens liturgi og musik. Derfor kan en gudstjeneste vare op til tre timer, dog inklusiv søndagsskole med undervisning og leg. Kirken tilbyder også mange aktiviteter og arrangementer i løbet af ugen og året, og mange studerende kommer gerne hjem til Sæby i weekenden for at deltage. Især aktiviteter for de unge er også åbne for andre uden kirkebaggrund eller chin som modersmål.

Jeg forsøger at synge med på gebrokkent chin til melodier, jeg knap kender. Jeg deler nadver med en lille, effektiviseret pakke, der indeholder oblat og saft. Mens nogle særlige kollektposer med traditionel chinpynt bliver

Nu kigger de ikke længere ned i jorden

Når man besøger Ngirankugire, projektet for enlige unge mødre i Butare, møder man smil og latter. Men sådan har det bestemt ikke altid været.

☰ ☑ Lise Emming Weber-Hansen, BaptistKirkens udsendte til Burundi og Rwanda

»Første gang, vi mødte de unge kvinder, var de indadvendte, stille og kiggede ned i jorden«, fortæller Esperance, projektets psykolog og rådgiver. »De har både i skolen, hjemme og i kirken hørt, at de er syndere og uværdige, og at de bør skamme sig. Mange er blevet udstødt af deres menigheder, måske smidt ud af skolen, og én af dem fortalte, at hun godt måtte bo hjemme, men ikke spise sammen med de andre i familien. Først når de havde spist, kunne hun sidde alene med sit lille barn og spise.«

Værdig i Guds øjne

Esperance kigger rundt på de to hold, der er i gang med træning i syning eller »hairdressing«. Det er unge kvinder, som ikke har gjort skolen færdig, og som gennem træningen forhåbentlig kan få arbejde og indtægt, så de kan forsørge sig selv og deres børn. Træningen er et ekstra element i projektet, der er støttet af blandt andet Bethelkirken i Aalborg. Her er det ene hold i gang med

Støt de unge kvinder
ved at indbetale et beløb på
MobilePay 911 118 eller konto på
10042879 mærket »unge mødre«.
Gaver er fradragsberettigede efter
gældende regler.

at sy nederdele, og det andet er i gang med at flette lange fletninger på en af deltagerne. Når man ser dem arbejde og snakke og grine, ligner de typiske unge kvinder, måske lige bortset fra alle de små børn, som leger under opsyn af barnepiger.

»Det er ikke sikkert, at andre kan se det«, fortsætter Esperance. »Men for mig er forandringen meget tydelig. Før troede de ikke, at de var noget værd. Men gennem undervisning og arbejde med deres selvværd og selvforståelse, og ved fortælling om Guds kærlighed til alle mennesker, er de langsomt blomstret op og har fået mere tro på, at de også er værdige i Guds øjne!«

Der er også undervisning i familieplanlægning, godt forældreskab og børns udvikling. Det foregår på centeret LLCCM¹, hvor kvinderne kommer med deres børn to gange om måneden i hold på omkring 30. Man lægger straks mærke til den kærlige og nærværende måde, de er sammen med deres børn på. Undervisningen har haft betydning for den måde, de ser sig selv på som mødre, og at deres børn ikke er noget, de skal skamme sig over.

Tilbage til lokalsamfundet

En stor del af projektet arbejder med kvindernes forældre, præsterne i deres kirker og de lokale myndigheder. Her handler det om konfliktløsning i hjemmene og at få de unge kvinder tilbage i kirkerne og skolerne, så de kan få deres uddannelse færdiggjort. En af

metoderne til at knytte de unge kvinder til deres lokalområde er sparelåne grupper. Her er kvinderne med i hver sin gruppe, og flere er med i bestyrelserne i grupperne.

Leonard Ndayishimiye er leder i projektet.

»Selvfølgelig er der stadig udfordringer«, fortæller han. »Ikke alt er gode fortællinger, men vi kan se, at mange af pigerne langsomt får vendt deres liv til noget mere positivt og tager aktivt del i at skabe en bedre fremtid for sig selv og deres børn. Vi har stadig en stor opgave – ikke mindst i form af oplysning. Her skal vi ud på sekundærskoler sammen med nogle af de unge kvinder og fortælle om projektet, undervise i familieplanlægning og prævention. På den måde når vi også ud til unge mænd, som har en stor rolle i problemet med mange uønskede graviditeter hos unge piger. Vi skal flytte fokus fra, at det er pigernes skyld, og det kan vi kun gennem oplysning.«

Senest har der været en udsendelse i både lokalradio og Radio Rwanda om projektet. Her medvirkede Esperance, Leonard og nogle af de unge mødre. Udsendelsen gav virkelig me-

»Vi skal flytte fokus fra, at det er pigernes skyld, og det kan vi kun gennem oplysning.«

get respons. »Jeg er blevet ringet op af mange præster efter udsendelsen«, fortæller Leonard. »De roste projektet og efterlyste mere information rundt om i kirkerne.«

Projektet er nu halvvejs, og det bliver spændende at følge de unge kvinders rejse og udvikling. Fra udstødte og udskammede – til kvinder, som tør tro på, at vi alle er værdige og skabte i Guds billede.

»For mig er forandringen meget tydelig. Før troede de ikke, at de var noget værd.«

¹ Let the Little Children Come to Me – BaptistKirkens samarbejdsorganisation i Butare.

Er der en plads?

»Kirken er ikke Gud!« Det sagde min præst til mig for nogle uger siden. Jeg var skuffet over kirken, og det var svært ikke også at være skuffet over Gud.

[≡] Pia Nielsen
[📷] Daniel Reche, Pixabay

Kirken er ikke Gud, men den måde, vi opfører os på i kirken, former de tanker, vi kan have om, hvem Gud er. Vi kan ikke se Gud, men vi kan se kirken, og vi kommer til kirken for at lære mere om Gud i håbet om at blive mødt med den kærlighed, vi tror, Gud har til alle mennesker, og med den nåde og de åbne arme, vi finder hos Gud. Det er let at komme til at sætte lighedstegn mellem det, vi møder i kirken, og hvordan vi tror, Gud er.

Hvis vi oplever, at der er en plads til os i kirken, er det let at tro på, at der er plads til os hos Gud. Hvis vi derimod ikke føler, at kirken har plads til os, eller hvis vi bliver mødt med afvisninger og lukkede døre, så kan det føles, som om Gud heller ikke vil os. Selvom intet kunne være mere forkert.

Vi må som kirke se ind ad

Vi må se på, hvilken version af Gud, andre ser, hvis de ser på os. Er det en kærlig Gud, der byder alle

velkomne? Eller er det en Gud, der stiller krav til, hvordan man skal være, før man må være en del af fællesskabet?

Søndagens prædiken er ikke nok. Uanset indhold, så vil det aldrig betyde mere, end hvordan vi opfører os. Uendelige prædikener om Guds kærlighed kan ikke rette op på det, hvis vores fællesskab er ekskluderende og usundt.

Da jeg var allermost skuffet over kirken og over Gud, var det ikke alt det, jeg har lært, der fik mig overbevist om, at Gud vil have mig hos sig. Det var min præst, der pegede på det kirkefællesskab, jeg er en del af til daglig. Han hjalp mig med at se, at der er plads til mig, og mindede mig om, at jeg – ligesom alle de andre – er vigtig. Så kunne jeg se Gud mere klart igen. Fordi jeg blev mindet om, at jeg er en del af et fællesskab, der er fyldt med uperfekte mennesker, som forsøger at ligne Gud.

Vi skal som kirke være lige så radikalt inkluderende som Gud. Hvis ikke vi stræber efter det, så vil der være mennesker, der ser på kirken, og ser en Gud, der ikke vil dem.